

גליון 252

פרשת לך לך – 'לכסף יש ריח'

הרב יצחק חי זאגא – בית המדרש – "בית הרב"

בפרשתנו, פרשת לך לך, מספרת לנו התורה על אברהם אבינו המסרב לקבל ממלך סדום את עושרו.¹

נשאלת השאלה: מנין ידע אברהם אבינו, שאין זה העושר אשר הבטיחו ד', עת ציווהו ללכת אל ארץ ישראל?²

כתב מרן הראי"ה קוק: 'מרכז החיים של נשמת ישראל במקור הקודש היא... אין בנו ערכים פרודים, האחדות שוכנת בנו ואור ד' אחד חי בקרבנו...'³

לאמר: נקודת החיים הפנים-פנימית בישראל, היא קודש, אין לנו חיים אחרים. וממילא, כל שאר מדרגות החיים הסובבות סביב מרכז החיים, מחוברות הן באחדות אחת אל הקודש. 'אין בנו ערכים פרודים': השבת וימי החול, הקודש ועולם המעשה, כל מישורי החיים, הכל מחובר אל הקודש. וממשיך הרב: 'יש נטיפות של קודש בכל עם ולשון, אבל ערכי החיים כולם אינם צומחים מזה. לא כן בישראל'.⁴

אומות העולם, מפרידות בין המוסר הדתי למוסר הפוליטי, כל שכן הכלכלי. אבל בעם ישראל, אין הדבר כך. הכל קדוש, הכל מחובר. יש מדרגות בקדושה, אבל הכל מחובר, והכל אחד. עוד אומר שם הרב: 'כל שאיפת החיים וכל חפץ החיים, הקניין ותשוקותיו, העושר והכבוד, הממשלה וההתרחבות בישראל, ממקור הקודש הם נובעים'.⁵ מדינת ישראל, צבא ישראל, כלכלת ישראל, הכל מחובר אל הקודש.

אפשר להציע על פי דבריו אלו של מרן הרב זצ"ל, שאברהם אבינו לא רצה לקבל את רכוש סדום, משום שידע כי העושר המובטח לו, איננו עושר לשם עושר, אלא עושר לשם קדושת שמו יתברך בעולם. אם על העושר המוצע לו כעת, מרחף שמם של 'הסדומיים', הרי שאין זה העושר שהבטיחו הקב"ה.

אף היום, במדינת ישראל, בה אנו חיים ומתקיימים, צריכים אנו לשאוף לעמוד על רגלינו הכלכליות, לא רק מטעמים של עושר לאומי, אלא כדי לקדש שמו יתברך, גם על ממונו.

הכלכלה הישראלית, היא חלק מ'יסוד כסא ד' בעולם'⁶. עצמאות כלכלית ישראלית- מרבה ותרבה כבוד שמים.

¹ בראשית פרק יד, כב-כד 'ולא תאמר אני העשרתי את אברם'.

² בראשית פרק יב, ורש"י שם 'ואברכך' – בממון.

³ אורות, ישראל ותחייתו פסקה ג, עמ' כ

⁴ שם.

⁵ שם.

⁶ ככנויה של 'מדינת ישראל' בכתבי מרן הרב זצ"ל.